

ת"פ 71060/05/19 - מדינת ישראל נגד דניאל עמאשה

בית משפט השלום בחיפה

ת"פ 71060-05-19 מדינת ישראל נ' עמאשה

בפני כבוד השופט שלמה בנג'ו

בעניין: המאשימה

מדינת ישראל

נגד

הנאשם

דניאל עמאשה

גזר דין

כתב האישום ורקע כללי:

הנאשם הורשע במסגרת הסדר טיעון, בעבירות של איומים - עבירה לפי סעיף 192 לחוק העונשין, התשל"ז - 1977; והפרעה לעובד ציבור - עבירה לפי סעיף 288 א (1) לחוק העונשין.

לפי עובדות כתב האישום המתוקן, בהן הודה הנאשם, במועד הרלוונטי לכתב האישום, היה המתלון פקח של רשות הטבע והגנים, ומילא את תפקידו על פי דין.

בתאריך 2/2/18 סמוך לשעה 20:00, בכניסה לעוספיה, איים הנאשם על המתלון בפגיעה בגופו בכך שאמר לו: "אני אשבור לך את המצלמה ואותך".

באותן נסיבות, כאשר ניסה המתלון לצלם את העבודות שנעשו במקום, ניגש אליו הנאשם, חטף את המצלמה מידי של המתלון, הטיח אותה ברצפה בחוזקה, במטרה למנוע מהמתלון לצלם את הכלים ההנדסיים שעמדו במקום, וכתוצאה מכך, נשברה המצלמה כליל ונגרם נזק המוערך ב-2,000 ₪.

הצדדים הגיעו להסדר טיעון דיוני במסגרתו כתב האישום תוקן, הנאשם הודה והורשע על פי הודאתו בעבירות מושא כתב האישום. לעניין העונש, לא הייתה הסכמה.

הוסכם כי המאשימה תבקש להותיר את ההרשעה על כנה, ותבקש לגזור על הנאשם מאסר על תנאי ופיצוי למתלונן, ומנגד, מזכות הסניגור לבקש לבטל את ההרשעה, ולהסתפק בענישה חינוכית-משקמת, כהמלצת שירות המבחן.

יצוין, למען הסדר הטוב, כי תיק זה נדון תחילה בפני כב' השופט ד"ר זיאד פלאח, ובשלב מסוים, נותב והועבר לדיון מבראשית בפני מותב זה. מיד לאחר תחילת המשפט, הגיעו הצדדים להסדר טיעון זה.

ראיות לעונש:

התביעה לא הגישה ראיות לעונש.

ההגנה הגישה מסמכים שונים, בהם אישורים ממד"א ומסמכים נוספים, בעיקר לתמיכה בביטול ההרשעה (ראה הודעה לבית המשפט מיום 13/4/22 על נספחיה).

תסקיר שירות המבחן:

שירות המבחן ערך תסקיר בעניינו של הנאשם. בתסקיר סקר שירות המבחן את נסיבותיו האישיות של הנאשם, תוך התייחסות לעבירות נשוא הדיון, לשאלת ההרשעה בדיון ובא בהמלצה עונשית.

בכל הנוגע להתייחסות הנאשם לעבירות נשוא הדיון, מציין שירות המבחן, כי הנאשם קיבל אחריות חלקית על התנהגותו התוקפנית וטען כי לא איים על המתלונן. לדבריו, נכח במקום בו בוצעו העבודות, במסגרת ביקור אצל מכר שלו, שהוא בעל השטח. הוא הסביר, כי התנהגותו נבעה מתחושות של פגיעה ועלבון, והתנהלותו הכוחנית של הפקח-המתלונן.

עוד מסר, כי הנורמות החברתיות הנהוגות במקום מגוריו, לא מייחסות חשיבות להקפדה על חוקי הבנייה, אך כיום הוא מודע לכישלון בהתנהגותו ולחומרת מעשיו.

לדבריו, התפייס עם המתלונן, אך שירות המבחן ציין, כי לא הוצגה בפניו כל אסמכתא לכך. יוער, כי לפי האמור בתסקיר, שירות המבחן לא שוחח עם המתלונן.

הנאשם הביע חשש מכך שבמידה ויורשע, עבודתו תיפגע, הוא לא יוכל לקבל היתרי כניסה לאתרים בעלי סיווג בטחוני,

לא יוכל לחדש את רישיון הפעלת האמבולנס, ותיפגע המשך התנדבותו במד"א.

ממצאי שירות המבחן היו כדלקמן:

לגישת קצין המבחן, לא עולה מהנאשם תמונה של אדם בעל דפוס חשיבה או התנהגות אנטי-סוציאלית, ולמרות שהנאשם שולל את עבירת האיומים, הוא מקבל אחריות על התנהגותו התוקפנית, הוא גילה הבנה לחומרת מעשיו, הביע חרטה ורצון להימנע מהתנהגות דומה, לכן, יש הפחתה ברמת הסיכון להישנות עבירות דומות.

באשר להרשעה, לאור האישורים שהוצגו בפני שירות המבחן, התרשם קצין המבחן, כי קיים סיכוי לפגיעה תעסוקתית, ועל כן, המליץ לבית המשפט להימנע מהרשעה.

לעניין העונש, סבר קצין המבחן, כי ניתן להסתפק בעניינו של הנאשם בביצוע של"צ בהיקף של 150 שעות, כחלופה עונשית חינוכית משקמת, לצד התחייבות להימנעות מעבירה, ותרומה ופיצוי על הנזק שהסב הנאשם לפקח-המתלונן.

טענות הצדדים:

ב"כ המאשימה ביקשה שלא לקבל את המלצות שירות המבחן, הואיל ולא נשקלה כלל עמדת המתלונן, והנאשם מסר לשירות המבחן מידע חד צדדי ולא מדויק. בין היתר, ציין כי השניים התפייסו ועשו סולחה, ואין הדבר נכון. בנוסף, מהתסקיר עולה כי הנאשם לא הכיר בכך שאיים על הפקח, ועל כן, עומדת המדינה על הרשעתו והטלת מאסר מותנה ופיצוי למתלונן.

הסניגור ביקש לאמץ את המלצות שירות המבחן. לעמדתו, הנאשם מסר דברים מדויקים לשירות המבחן. לעניין הסולחה וההתפייסות, הסביר כי הנאשם פגש בפקח, שתה איתו קפה, ומקובל לראות בנסיבות הללו, סוג של התפייסות וסליחה.

אשר להתנהגות הנאשם באירוע, טען הסניגור כי הפקח התנהג בכוחניות, באופן לא מכבד אל מול אנשים נכבדים וחשובים שנכחו במקום.

אשר להעדר עמדתו של המתלונן מהתסקיר, טוען הסניגור, כי קצין המבחן יכל להורות על זימונו ולקבל את עמדתו, מכל מקום עמדתו נשמעה ונמצאת בפרוטוקול בית המשפט.

הסניגור הדגיש, כי הנאשם הינו בחור צעיר, התורם לקהילה, מתנדב מזה שנים ארוכות במד"א כחובש, נהג אמבולנס. הותרת הרשעתו תמנע את המשך התנדבותו, תפגע בפרנסתו. מדובר במי שחווה פעם ראשונה הליך משפטי פלילי, אין לו עבר פלילי, נשוי, ומנהל אורח חיים נורמטיבי.

דבר הנאשם בטרם מתן גזר הדין:

הנאשם מסר כי הוא בן 31, נשוי, עובד משנת 2015 בעסק של הובלות מנוף, יחד עם אחיו, עוסק בהתנדבות במד"א, עשה קורס חובשים וקורס נהגי אמבולנס, אחיו התנדב באיחוד והצלה.

הנאשם הביע צער על מה שקרה, ולשאלת בית המשפט כיצד היה מסביר את התנהלותו באירוע, הוא טען, כי הוא מבין את הטעות ומבטיח לא לחזור עליה, טען שהתפייס עם הפקח בכך שהאחרון הגיע אליו והם שתו יחד קפה.

דין והכרעה עונשית:

בטרם פניה לקביעת מתחם העונש ההולם לנאשם, יש להידרש תחילה לבקשתו של הנאשם לבטל את הרשעתו.

סעיף 192 לחוק סדר הדין הפלילי מקנה לבית המשפט את הסמכות לבטל הרשעה בפלילים, ולהטיל על נאשם צו מבחן, או צו שירות לתועלת הציבור, ללא הרשעה. סמכות זהה קיימת גם מכוח הוראותיו של סעיף 71 א (ב) לחוק העונשין.

ההלכה הפסוקה קבעה, כי הימנעות מהרשעה הינה החריג שבחריגים, היא אפשרית בכפוף להתקיימותם של שני תנאים מצטברים. התנאי הראשון הוא, כי השלכותיה של ההרשעה הן כה חמורות, עד כדי פגיעה בשיקומו של הנאשם, וקיומו של יחס בלתי פרופורציונלי, בין אותה פגיעה לבין מעשה העבירה. התנאי השני הוא, כי סוג העבירה מאפשר בנסיבות העניין להימנע מהרשעה, מבלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי ענישה אחרים:

"הימנעות מהרשעה אפשרית אפוא בהצטרף שני גורמים: ראשית, על ההרשעה לפגוע פגיעה חמורה בשיקום הנאשם, ושנית, סוג העבירה מאפשר לוותר בנסיבות המקרה המסוים על ההרשעה בלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי הענישה האחרים המפורטים לעיל" (דברי כב' השופטת ד. דורנר בע"פ 2083/96 תמר כתב נ' מדינת ישראל, פ"ד נב (3), 337, להלן: עניין כתב, וראו גם: רע"פ 619/18 משה בזינסקי נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (01.03.18); רע"פ 8215/16 אברהם יצחק נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (29.3.2017); רע"פ 1949/15 תקדורי נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (2.4.15); ע"פ 8528/12 אלירן ציפורה נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (3.3.13);

אפנה איפוא לבחון את תחולת התנאים שנקבעו בהלכת כתב. תחילה אדון בשאלת היחס בין ההרשעה בפלילים לפגיעה בשיקום הנאשם, ולאחר מכן, אדון בסוג העבירות בהן הורשע הנאשם בנסיבותיהן, ובשאלה האם אפשר לוותר על הרשעה נוכח נסיבות אלה, בראי שיקולי ענישה והרתעה המתחייבים בעבירות מסוג זה.

התנאי הראשון - האם ההרשעה עלולה לפגוע פגיעה לא מידתית בנאשם:

בקשת הנאשם לביטול הרשעה, מבוססת על הטענה כי ייגרם לו נזק תעסוקתי מוחשי, פיטורים מהעבודה, אם לא תבוטל ההרשעה. כמו כן, טען כי התנדבותו למד"א, כמו גם רישיון הנהיגה באמבולנס, בסיכון. נטען כי נזק זה אינו פרופורציונאלי להותרת ההרשעה על כנה. להלן אבחן טענות אלה.

הנאשם טען, כי יש לו עסק להובלות והוא עובד, בין היתר, עם מוסדות ביטחוניים המחייבים את העובדים עימם בעבר נקי ללא דופי. הרשעה בפלילים תפגע בהעסקתו. להוכחת דבריו, צורף מכתב של מר מג'ד חלבי, כמי שמעסיק את הנאשם בשירותי ההובלה, עבור המתקנים הביטחוניים.

יוער, כי מר חלבי לא הובא לעדות בבית המשפט. חלבי מציין במכתבו, כי אם תיוותר ההרשעה על כנה, לא יוכל להעסיק עוד את הנאשם.

אשר להתנדבות במד"א צורף מכתב ממד"א הנוגע לשיקולי הארגון ביחס לקליטת מתנדבים.

לאחר העיון, לא מצאתי כי הוכח הנזק הקונקרטי הנטען.

אפתח ואציין, כי הנאשם נושא בנטל הראיה להוכיח את הנזק הקונקרטי הנטען, ולעמדתו לא עמד בכך.

אשר לפגיעה בתעסוקת הנאשם - הנאשם מסר, כי הוא עובד כעצמאי בהובלות מנוף, של חומרי בניין, לוחות חשמל. הנאשם צירף מסמכים של חברות כיל/AICL וטען שהוא מבצע עבודה הובלות מנוף.

לא צורף חוזה התקשרות או קבלות המאמתות ביצוע הובלות עבור החב' הנ"ל או קבלות מהחברה המעסיקה את הנאשם לביצוע ההובלות. אישור כניסה לאתר שצורף, ומיילים, אינם תחליף לכך.

אשר למכתבו של מר מג'די חלבי, לפי המכתב שצורף, חלבי נחזה להיות בעלי חב' כרמל לעבודות עפר ופיתוח. חלבי מציין במכתבו, כי ככל ותיוותר הרשעתו של הנאשם, הוא יאלץ להפסיק את העסקתו.

כאמור, חלבי לא הובא לעדות ע"י הנאשם על מנת לאמת את הנטען על ידו. מדובר במי שהוא לכאורה בעלי חב' לעבודות עפר ופיתוח, ולא בחב' להובלות שעובדת בהובלות עם מוסדות ביטחוניים. לא צורפה שום אסמכתא להתקשרות של חלבי עם המוסדות הנטענים, ואף לא אסמכתא על התקשרות של הנאשם עם החברה של חלבי. לא צורפו קבלות על הובלות/עבודות כלשהן של הנאשם עבור חלבי.

לא צורף פירוט מסודר של אותם מוסדות נטענים ודרישותיהם הביטחוניות בהם הדרישה להעדר עבר פלילי מצד עובדי קבלני משנה כדוגמת הנאשם.

ההתנדבות במד"א - תחילה יצוין, כי מדובר בעניין התנדבותי ולא במקור פרנסה. מעיון באישור של מד"א עולה, כי

בהתאם לנוהלי מד"א, נבדקים רישומיו הפליליים של מתנדב, והם נשקלים בהתאם למדיניות הארגון. לא צוין במסמך עליו מבסס הנאשם את טענותיו, כי במקרה של הרשעה, ייפלט הנאשם משורותיו של הארגון. אשר לחשש הנטען לאיבוד רישיון האמבולנס עקב ההרשעה, אפנה לפתיח.

עוד יודגש, הנאשם הורשע בתיק זה לפני מס' חודשים. למרות זאת, לא הונחה בפני בית המשפט ראיה המעידה על הפסקת העסקה, או סיום ההתנדבות במד"א, או ביטול רישיון האמבולנס ע"י משרד הרישוי.

לסיכום הדיון עד כה, הנאשם לא הוכיח, כי ייגרם לו נזק קונקרטי עקב ההרשעה והנטל עליו להראות זאת. חשש בעלמא, אינו עונה על דרישות הפסיקה בה הובהר, כי נדרשת הוכחה לנזק ממשי חד משמעי: "...יש להתייחס לנזק מוחשי-קונקרטי ואין להידרש לאפשרויות תיאורטיות על פיהן עלול להיגרם לנאשם נזק כלשהו בעתיד" (ע"פ 8528/12 אלירן ציפורה נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (3.3.13), שם בפסקה 11).

מכאן לבחינת התנאי השני לביטול ההרשעה, המשמעותי יותר, הדן באינטרס הציבורי הנוגע לשיקולי ענישה.

התנאי השני - האם סוג העבירה בה הורשע הנאשם מאפשר וויתור על ההרשעה -

לפי הלכת כתב התנאי השני שעל בית המשפט לבחון הוא האם "סוג העבירה מאפשר לוותר בנסיבות המקרה המסוים על ההרשעה בלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי הענישה האחרים" (הדגשה שלי - ש.ב.; שם, בעמ' 342).

בע"פ 9262/09 פלוני נ' מדינת ישראל (2004), הבהיר בית המשפט העליון בסוגיה זו את הכלל לפיו:

"על דרך הכלל, מי שנמצא כי נאשם בגיר ביצע עבירה, מתחייב כי ההליך הפלילי כנגדו ימוצה, בדרך של הרשעתו וענישתו, כחלק מאכיפת חוק שוויוני[ת] וכחלק מאינטרס ההרתעה...הימנעות מהרשעה של נאשם בגיר שביצע עבירה מהווה חריג שיופעל 'רק בנסיבות חריגות ויוצאות דופן ביותר'... (שם, בעמ' 876).

בשורה ארוכה של פסקי דין של בית המשפט העליון נקבע, כי הימנעות מהרשעה היא "חריג שבחריגים" (ראו עניין אלירן ציפורה, כך נקבע שם, ורשימת האסמכתאות הארוכה שם, בפסקה 11 לפסק הדין).

הרשעה בפלילים היא חותם ואות לסלידת החברה והוקעתה, מעשה פוגעני בנורמות ההתנהגות המצופים מפרט בחברה. לכן, בביטול הרשעה, מקופלת אמירה ערכית, לפיה המעשה נשוא ההרשעה, לא פגע בערכים מוגנים, במידה המצדיקה את הותרת ההרשעה בפלילים על כנה, וניתן לוותר על ההרשעה.

אשר לסוג העבירה, מדובר בעבירת איומים לפי סעיף 192 לחוק העונשין, המסווגת כעבירה המשתייכת לעבירות ההתנהגות, המבקשות להסדיר נורמות התנהגות בחברה. עיון בהוראת החוק האמורה מלמד, כי ההתנהגות המאיימת

האסורה, כוללת מגוון רחב של התנהגויות, שהוראת החוק מבקשת להסדיר. הערכים המוגנים החוסים תחתה הם הגנה על שלוותו של אדם, שלומו ורצונו החופשי.

אשר לעבירת האיומים והאלימות המקופלת בה, אין צורך להכביר מילים אודות האלימות הרבה הפושה בחברה, הן בשיח אלים ופוגעני, והן במעשים תוקפניים, שהם לא אחת תולדה של מלל מאיים שהוא המבוא לכך, ויעיד המקרה הנוכחי. שיח אלים זה, חמור שבעתיים, כאשר הוא מופנה לממלא תפקיד אכיפה ציבורי, כדוגמת פקח של רשות, שבא לעשות את מלאכתו. לפקחים אלה, כמו לרוב הפקחים (פקחי בניה, עירייה וכו'), ממשק הדוק עם הציבור, ולכן הם זקוקים להגנת בית המשפט, על מנת לקיים את המשימות, שהציבור שלח אותם למלא. על כן, חובתו של בית המשפט להגן עליהם (רע"פ 2666/05 יוסף אונגרפלד נ' מדינת ישראל (2008) - להלן "עניין אונגרפלד").

אשר למקרה הקונקרטי שבפני בית המשפט, לפי כתב האישום שבעובדותיו הודה הנאשם, הוא איים על פקח רשות שהגיע למקום, לתעד עבודות אסורות ולצלם כלי הנדסה שעמדו במקום. הנאשם אמר לפקח שיסבור את מצלמתו ואותו, ואכן מיד לאחר המלל המאיים, מימש את האיום, חטף את המצלמה מידיו של הפקח, וריסק אותה על הרצפה.

איום על עובד ציבור, כמו פקח, שוטר, הממלא אותה שעה תפקיד אכיפה לפי דין, אינו רק איום פרסונאלי עליו, כי אם פגיעה בהשלטת החוק, וקריאת תיגר על שלטון החוק. יודגש בהקשר זה, כי הנאשם אינו בעל המקום, והאכיפה לא כוונה אליו. למרות זאת, הרהיב עוז, התערב בעניין לא לו, ועשה מה שעשה לפקח, לעיני השוהים במקום.

הנאשם ניסה לתרץ את מעשיו האלימים בהתנהגות כוחנית ומביישת של הפקח, לעיני מכובדי וחשובי העדה שלטענתו נכחו במקום. עוד הוא מוסיף ומציין בפני שירות המבחן, כי עבירות הבניה לא נתפסות כעבירות על החוק. קשה לבית המשפט לקבל הסברים אלה.

בכל הנוגע להתנהגות הפקח, אין שום ראייה על התנהגות כזאת מצד הפקח, וחזקה על הסניגור המלומד שהיה מציג כזאת ראייה, אם היתה לכך אחיזה בחומר הראיות. הנאשם היה גם חופשי לנהל את התיק, ולהראות זאת לבית המשפט, אך נמנע מכך ובחר להודות במעשיו. כידוע, מלאכתם של פקחים ושוטרים בהשלטת החוק, ותיעוד עבירות, אינה קלה. אין שום הצדקה להכביד עליה ולסכלה באופן שנעשה, דבר הגובל בשיבוש הליכי חקירה ומשפט.

בכל הנוגע לכך שלפי דברי הנאשם עבירות בניה לא נתפסות כעבירה על החוק, לא מצאתי כי גישה לא ראויה זו לחוק מצד הנאשם, מהווה הצדקה למעשיו פורעי החוק.

הנסיבות בהן הודה הנאשם הן נסיבות מובהקות לחומרה. ההתעמתות עם הפקח ורמיסת מצלמתו, של מי שאמור היה לאכוף את החוק במקום כדין, לעיני כל הציבור הנכבד ששהה במקום (כטענת הנאשם), משקפת מסוכנות ואימפולסיביות, הטמונה בנאשם, "שלא עשה חשבון" ולא ירא מגורמי אכיפת החוק.

התנהגות כזו ראויה להוקעה וגינוי תוך הטבעת חותם פלילי עליה, באשר היא משדרת מסר בעייתי מאוד לציבור, בכל

הנוגע לשמירה על החוק וכיבוד אוכפי החוק. בעניינו של אונגרפלד עמד בית המשפט העליון על תפקידו החשוב של בית המשפט בהירתמות למלחמה בתופעת האלימות ההולכת וגוברת כלפי עובדי ציבור ועל הצורך בהגנה עליהם:

"ההגנות הציבורית מחייבת אף היא כי החברה תפרוש הגנה על מי שפועל בביצוע תפקיד ציבורי למען מילוי משימות בשירות הציבור, ולא תותיר אותו חשוף לנפשו, בלא הגנה כלפי המתנכלים לו במילוי תפקידו. עובד כזה, החשוף לא אחת גם למצבים של סיכון עצמי, ראוי להגנת החברה, שאת טובתה הוא מקדם במילוי תפקידו. הותרתו בלא הגנה מיוחדת עלולה לפגוע פגיעה קשה לא רק בו, אלא גם באינטרס ציבורי רחב. ומעבר לכל אלה: ההגנה על עובדי הציבור מפני פגיעה במהלך מילוי תפקידם נועדה להגן גם על דמותו ותדמיתו של השירות הציבורי בעיני הציבור..."

האינטרס הציבורי הרחב מצדיק, אפוא, פרישת הגנה מיוחדת על השירות הציבורי ועובדיו, בין היתר, בדרך של יישום נורמות פליליות שנועדו למנוע ולהרתיע מפני מעשי פגיעה לא ראוייה בהם...."

לסיכום, בנסיבות אלה, אינני סבור כי ניתן לוותר על ההרשעה.

המלצות שירות המבחן והטעמים לחרוג מהן -

התסקיר אינו מחייב את בית המשפט - עתירת הנאשם לביטול הרשעתו נסמכים על המלצת שירות המבחן המובאת בתסקיר שעיקריו צוינו לעיל. המלצות שירות כשמן כן הן, המלצות בלבד, וכידוע, אין הן מחייבות את בית המשפט, וכפי שציין כב' הנשיא מ. שמגר:

"כבודו של התסקיר במקומו, אך אין חובה על בית המשפט לאמצו, ואף אין זה רצוי ונכון שיתקבל הרושם כי הזמנת תסקיר שירות המבחן פירושה כשלעצמה כי כל שיומלץ שם גם מחייב אוטומטית את בית המשפט" (רע"פ 745/86 מאיר הרוש נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (1987), 522, 523; וכן ראו: ע"פ 3472/11 פלוני נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (2012), שעסק בין היתר בהיבטיו השונים של תסקיר שירות המבחן, השוואתו לעדות מומחה ומשקלו, שם בפסקה 16).

התסקיר הוא, אם כן, בר התחשבות, כהמלצה בלבד, אך לא מעבר לכך. מטבע הדברים, התסקיר משקיף על הנאשם ונסיבותיו, לרוב, מעמדה שיקומית-טיפולית. קצין המבחן מנסה לעמוד על מאפייני אישיותו של הנאשם, על מנת לבחון היתכנות שיקומית, וליתן עצה לבית המשפט, בבואו לגזור את דינו של הנאשם.

לעומת זאת, בית המשפט, מצווה להביט על הנאשם ועל מעשיו, במבט רחב יותר, כמי שמופקד על האינטרס של שלום הציבור. מנקודת מבט זו מצווה בית המשפט לשקול מגוון של שיקולים עונשיים הקבועים בחוק העונשין, ולשוות לנגד עיניו את עקרון ההלימה המנחה בענישה (סעיף 40ב לחוק העונשין), לצד שיקוליו הפרטניים של הנאשם (סעיף 40א לחוק העונשין).

שקילת האינטרסים הללו מוביל לעמדת בית המשפט, למסקנה המחייבת הותרת ההרשעה על כנה.

אין זה מתקבל על הדעת, שהמסר שיצא תחת ידיו של בית המשפט, הוא שמקום בו נאשם מאיים על פקח, מנפץ את מצלמתו לעיני כל, כדי שלא יוכל לתעד דבר עבירה, יזכה לוותר על הרשעתו, ולהיכלל ברשימה המצומצמת של אותם מקרים שכונו בפסיקה "החריג שבחריגים". לעמדת בית המשפט, זהו בוודאי אינו המקרה המתאים לכך, נוכח מאפייניו, ולאור הפגיעה שיהיה בדבר בשיקולי הרתעה וענישה.

קבלת אחריות חלקית - תנאי היסוד בכל הנוגע לשקילת ביטול הרשעה, הוא שהנאשם יקבל אחריות מלאה על מעשיו, לא מן השפה אל החוץ, אלא פנימה, כשפניו לתקן את דרכיו והתנהלותו, בבחינת "מודה ועוזב ירוחם". אפנה בהקשר זה לדברי כב' המשנה לנשיא דאז, השופט ש. לוין, בהלכת כתב

שם ציין, כי יש לבחון מהו יחסו של הנאשם לעבירה, והאם הוא נוטל אחריות לביצוע ומתחרט עליה (שם, פסקה 1 לחוות דעתו).

מדברי הנאשם, בפני שירות המבחן, עולה ברורות, כי הוא לא קיבל אחריות על האיומים שהשמיע על הפקח, ואזכיר, כי האיומים מהווים את ליבת המעשה הפלילי הפוגעני.

תנאי יסודי בלתו אין להקלה עונשית, ובוודאי לחריגה מנורמת ההליך הפלילי המחייב הרשעה, הוא קבלת אחריות מלאה על המעשה הפוגע, ורפנטציה כנה, המשקפת הכרה בהתנהגות הפוגענית. הנאשם לא עונה על התנאי הזה, הוא לא הכיר בפסול שבהתנהגותו המאיימת.

שירות המבחן היה ער לכך, הוא ציין, כי הנאשם מגלה אחריות חלקית. למרות זאת, התעלם ממשמעות הדבר בנימוק שהנאשם לא מגלה קווי התנהגות אנטי-סוציאליים.

עם כל הכבוד הראוי לשירות המבחן, נאשם שהאישום המרכזי נגדו, הוא שאיים על איש ציבור, והוא חולק על כך, ולא מכיר באחריותו, משמיט את הקרקע המוסרית והמשפטית מתחת לרגלי כל עתירה מצידו להקלה עונשית, קל וחומר, ביחס לבקשתו לוותר על הרשעתו. יוער, כי הנאשם היה ער לבעייתיות הרבה שבכך ניכר, ולכן ניסה לתרץ וליישב זאת בתירוצים שונים, אך ההתרשמות היא שהדבר נעשה רק בכדי להפיס את דעתו של בית המשפט, ורק כדי לזכות בביטול ההרשעה.

עמדת קורבן העבירה - לעמדת קורבן עבירת אלימות חשיבות רבה בתהליך עיבוד חוות דעתו של שירות המבחן כגורם מעריך ומשקם. ברם, שירות המבחן לא שוחח עם קורבן העבירה, לא הביא את עמדתו במסגרת שיקוליו. זהו ליקוי משמעותי בחוות דעתו של שירות המבחן.

מאוד יתכן, כי לו הייתה נשמעת עמדת הקורבן, היה הדבר משפיע על הערכה הכוללת של שירות המבחן. שכן, הקורבן הוא זה שחווה את האירוע, הוא זה שיכול לשתף את קצין המבחן בחוויותיו, ולתרום לו להבנת התנהגות הנאשם, העומדת להערכה ובחינה, לצורך גיבוש הערכה מושכלת של הסיכון להישנות העבירה.

הסתפקות בעמדת הנאשם בלבד, לצורך הבנת האירוע וההתנהגות שהפגין הנאשם, כדי לעמוד על מסוכנותו, לוקה בחסר. לא למותר לציין, כי הנאשם מן הסתם, יציג תמונה מתונה יותר ולעיתים מוטה, בפני קצין המבחן. יצוין בהקשר זה, כי הנאשם טען לסולחה בין הצדדים. שירות המבחן מציין, כי לא הובאה בפניו הוכחה כלשהי לסולחה בין הצדדים.

עיון בפרוטוקול מלמד, כי הנאשם לא דייק בדבריו שעה שטען לסולחה. המתלון מסר לבית המשפט באופן מפורש שלא נעשתה סולחה. מעדותו של המתלון בפני המותב הקודם ביום 5.1.22 מסר המתלון: "אני לא התפייסתי עם אף אחד... הגעתי לשטח והוא אכן עמד בכל מה שבוצע בהיתר ובזאת הסתיים כל הפרק שלי איתו. מעבר לזה לא היה לי שום קשר אישי איתו או אלמנט של קיום שיחות." (עמ' 8 לפרוט' בש' 24; ועמ' 9 לפרוט' בש' 4-5).

לאור כל האמור, לא נמצא מקום לביטול הרשעת הנאשם. מכאן, אפנה לקבוע את מתחם העונש ההולם.

הערך החברתי שנפגע ומידת הפגיעה בו (סעיף 40ג (א) לחוק העונשין):

הערכים המוגנים שנפגעו כתוצאה ממעשיו של הנאשם הם פגיעה בשלומם ובטחונם של המתלון, עת איום על ידי הנאשם לפגיעה פיזית בו וברכוש שאחז בידו. כמו כן, בהיותו של המתלון עובד ציבור אשר היה במקום לצורך ביצוע עבודתו הציבורית, פגע הנאשם בערך המוגן של הגנה על תפקודם התקין של עובדי ציבור לצורך שמירה על תקינות פעולתו של השירות הציבורי. ויפים לכאן הדברים שנאמרו בעניין זה בעניין אונגרפלד המוזכר לעיל, שהגם שנאמרו בקשר לעבירת העלבת עובד ציבור, הרי שבליבתם ומהותם הם יפים גם לנדוננו:

"השירות הציבורי הוא נדבך מהותי במערכת השלטון במשטר הדמוקרטי. הוא האמצעי המרכזי שבאמצעותו פועלות רשויות השלטון ליישום תפקידיהן על פי החוק; השירות הציבורי נועד לשרת את הציבור באותם תחומי פעולה שהופקדו בידיו. בלעדיו מוסדות השלטון לא יוכלו לפעול, ותשתית המשטר הדמוקרטי תיפגע. עבירת העלבת עובד ציבור נועדה במהותה לפרוש הגנה על מערכת השירות הציבורי מפני פגיעות העלולות לפגוע ביכולתו לתפקד ולפעול כראוי להגשמת יעדיו. ללא הגנה על השירות הציבורי ועל כושרו לתפקד כראוי, לא יכון שירות ציבורי יעיל, המסוגל לעמוד במטלות ובאחריות המוטלות עליו. הצורך להגן על השירות הציבורי מחייב הגנה גם על עובד הציבור האינדיבידואלי, שבאמצעותו פועל השירות הציבורי. בלא מתן הגנה כזו, יתקשה עובד הציבור למלא את תפקידו בכשירות וביכולת מלאים, והמערכת עליה הוא נימנה לא תוכל להגשים את מלוא יעדיה למען האינטרס הציבורי (ע.פ. (חיפה) 359/96 ונונו נ' מדינת ישראל (להלן: פרשת ונונו))...לא אינטרס הפרט ככזה הוא העומד במרכז של הנורמה הפלילית, אלא האינטרס המערכתי הכללי, הניצב במוקד האיסור. ההגנה על עובד הציבור האינדיבידואלי במסגרת תפקידו נועדה להגן על מעמדו ויכולת תפקודו של השירות הציבורי כנדבך מרכזי בפעולתן של רשויות השלטון."

בנסיבות העניין, מידת הפגיעה בערך המוגן הינה נמוכה-בינונית.

מדיניות הענישה (סעיף 40ג (א) לחוק העונשין):

- רע"פ 6268/12 רפאל שחורי נ' מדינת ישראל (2012) - איומים על פקח שרשם דוח לנאשם. הנאשם שהינו בעל רישיון לנהיגה ברכב ציבורי (נהג מונית), הורשע ונדון בין היתר ל - 4 חודשי מאסר על תנאי.
- עפ"ג (מחוז-ב"ש) 17892-10-13 אלסייד נ' מדינת ישראל (23.10.13) - הנאשם הודה והורשע בעבירת איומים כלפי מפקח משרד הפנים. בית משפט השלום גזר על הנאשם 4 חודשי מאסר. ערעור הנאשם על חומרת עונשו נדחה.
- ע"פ (מחוז-מרכז) 29675-11-15 גבאי נ' מדינת ישראל (27.3.16) - המערער הורשע בעבירות איומים ותקיפת עובד ציבור כלפי פקח עירוני. בית משפט השלום גזר על הנאשם עונש של 3 חודשי מאסר בדרך של עבודות שירות, 5 חודשי מאסר על תנאי, קנס בסך של 1,000 ש"ח ופיצוי בסך של 1,500 ש"ח. בית המשפט המחוזי קיבל את הערעור על רכיב המאסר בשל העובדה שהנאשם נותר פרנס יחיד של משפחתו. והוגדל רכיב הקנס ל-2,000 ש"ח.
- ת"פ 22117-08-14 מדינת ישראל נ' מחלוף (19.5.16) - הנאשם הורשע, בעבירות של העלבת עובד ציבור ואיומים כלפי פקחית חניה. הנאשם נעדר עבר פלילי, נטל אחריות על מעשיו, ולו נסיבות אישיות נוספות. נגזרו עליו מאסרים מותנים, קנס כספי בסך של 1,000 ש"ח ופיצוי בסך של 1,000 ש"ח.
- ת"פ 23876-04-15 מדינת ישראל נ' גבריאלי יוסופוב (14.07.2016) - הנאשם הורשע בעבירת איומים כלפי פקחית חנייה בעירייה. לנאשם הייתה הרשעה קודמת אחת בעבירות איומים ותקיפה. בית משפט השלום גזר עליו חודשיים מאסר בעבודות שירות, מאסר על תנאי, קנס בסך 1,000 ₪ ופיצוי למתלוננת בסך 1500 ₪.
- ת"פ 20004-11-17 מדינת ישראל נ' חדר (13.5.2020) - נאשם הורשע באיומים כלפי מאבטח, ונידון לשלושה חודשי מאסר לריצוי בדרך של עבודות שירות.
- ת"פ 10141-03-21 מדינת ישראל נ' זועבי (3.5.2021) - נאשם הורשע בעבירת איומים כלפי עורכת דין אשר טיפלה בעניינו שלא לשביעות רצונו. הנאשם נידון לחודשיים מאסר בפועל לריצוי בדרך של עבודות שירות.
- ת"פ 49907-07-18 מדינת ישראל נ' יחזקיאס (21.1.2020) - נאשם הורשע בעבירת איומים כלפי רופא בשיחת טלפון שקיים עם אחת מעובדות המרפאה. הנאשם נידון לחודש מאסר בפועל, מאסר מותנה, צו מבחן ופיצוי.
- ת"פ 65668-05-19 מדינת ישראל נ' גיא בן נון (06.06.2021) - נאשם הורשע באיומים והעלבת עובד ציבור כלפי פקחיות עירייה, ונדון לחודש מאסר בעבודות שירות, מאסר על תנאי, פיצוי לכל מתלוננת בסך 1000 ₪ וקנס בגובה 1,000 ₪.
- ת"פ 22059-04-15 מדינת ישראל נ' דוד אברג'ל (25.11.2015) - נאשם הורשע בעבירות של איומים, תקיפת עובד ציבור והעלבת עובד ציבור בשני אישומים, כלפי פקח בנייה בעיריית בית שאן. על הנאשם הוטלו 4 חודשי מאסר בעבודות שירות, מאסר על תנאי, התחייבות, צו מבחן ופיצוי למתלונן בסך 3,000 ₪.

נסיבות שקשורות בביצוע העבירה (סעיף 40ט לחוק העונשין):

בנסיבות העניין מדובר על עבירה שהתרחשה באופן ספונטני, שעה שהנאשם הבחין במתלונן, פקח רשות הטבע והגנים,

מנסה לצלם עבודות שבוצעו במקום, וכלים הנדסיים, כחלק ממילוי תפקידו הציבורי.

התנהגות הנאשם הייתה משולחת רסן ואימפולסיבית. איומיו של הנאשם היו קונקרטיים, וכללו תוכן אלים באשר לרצונו של הנאשם לפגוע במתלונן וברכוש, האיום מומש, והוביל הלכה למעשה, לשיבוש עבודת הפקח.

הנזק שנגרם כלל נזק כספי של שבירת המצלמה של רשות הטבע והגנים בשווי המוערך בכ-2000 ₪.

אשר לנזק שהיה צפוי להיגרם כתוצאה ממעשיו של הנאשם, מי ישורנו, הדבר יכול היה להוביל להתלקחות אלימה.

מתחם העונש ההולם (סעיף 40ג (ב) לחוק העונשין):

לאחר ששקלתי את נסיבות האירוע בכללן, הטעמים המפורטים לעיל ומדיניות הענישה הנוהגת, מתחם העונש ההולם נע בין מאסר מותנה ועד למס' חודשי מאסר בפועל שיכול שירוצו בעבודות שירות, לצד קנס ופיצוי.

אין בפני בית המשפט תשתית ראייתית שבכוחה לשמש בסיס משפטי לחרוג ממתחם העונש ההולם.

נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה (סעיף 40יא לחוק העונשין):

מדובר בנאשם צעיר, בן 30, נשוי מזה שנה וחצי וללא ילדים, עובד בהובלות, נעדר עבר פלילי.

הנאשם נטל אחריות מסוימת על האירוע, אם כי לא אחריות מלאה, כפי שצוין על ידי קצין המבחן בתסקירו. יחד עם זאת, הנאשם הביע חרטה על מעשיו, הודה וחסך מזמנו היקר של בית המשפט.

מדובר בנאשם התורם לקהילה במסגרת התנדבותו בארגון מגן דוד אדום כנהג אמבולנס וכחובש רפואי.

תסקיר שירות המבחן התרשם כאמור מאדם נעדר דפוסי חשיבה או התנהגות אנטי סוציאלית ומאדם שהשתלב בהצלחה במהלך חייו במסגרות שונות.

יוער כי לא הובאו בפני כל ראיות המבססות סולחה שהתקיימה בין הנאשם והמתלונן, ולא הובאה כל התייחסות במסגרת התסקיר לעמדת המתלונן.

שיקול נוסף הוא חלוף הזמן מעת ביצוע העבירות, מדובר בעבירה שבוצעה לפני למעלה מ-4 שנים.

העונש המתאים (סעיף 40יד (2) לחוק העונשין):

לאחר ששקלתי את הערך החברתי שנפגע כתוצאה ממעשיו של הנאשם, מידת הפגיעה בו, מדיניות הענישה הנהוגה בעבירות מסוג זה, נסיבות האירוע בכללן ומידת האשם שהפגין הנאשם באירוע וכן בשים לב לנסיבותיו האישיות של הנאשם כמפורט לעיל ובתסקיר שירות המבחן, נמצא לקבוע את עונשו של הנאשם בתחתית מתחם הענישה שנקבע לצד פיצוי הולם לנפגעים ממעשי הנאשם.

אשר על כן, אני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

1. 4 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים והתנאי הוא שהנאשם לא יעבור בתוך תקופה זו עבירת אלימות כלשהי לרבות איומים.

2. 3000 ₪ פיצויים מתוכם 2000 ₪ לטובת רשות הטבע והגנים, בגין הנזק הישיר שנגרם עקב שבירת המצלמה, ועוד 1000 ₪ פיצוי אישי לפקח. רכיבי הפיצוי ישולמו בתוך 30 יום. פיגור יעמיד את התשלום לפירעון מיידי.

זכות ערעור תוך 45 יום לבית המשפט המחוזי.

ניתן היום, כ"ט אייר תשפ"ב, 30 מאי 2022, בהעדר הצדדים.